

บทสรุป : เหตุการณ์ วันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๖๖ กักับการต่างประเทศไทย ในความสัมพันธ์กับสหรัฐอเมริกา สาธารณรัฐประชาชนจีน และ ญี่ปุ่น

เหตุการณ์วันที่ ๑๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ นับเป็นปัจจัยภายใน ที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงด้านการต่างประเทศที่สำคัญ อันมีที่มาจากกรณีล่าสุดของรัฐบาลทหาร เป็นรัฐบาลพลเรือน การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นที่สะท้อนถึงปัจจัยทางจิตวิทยาของผู้นำทางการเมือง ที่หากเป็นทหาร จะให้ความสำคัญกับด้านความมั่นคง อันเป็นข้อจำกัดสำคัญต่อการปรับเปลี่ยนนโยบายต่างประเทศ ตามกระแสโลก อันเป็นลักษณะที่แตกต่างจากรัฐบาลพลเรือน ที่ให้ความสำคัญกับผลประโยชน์แห่งชาติในทุกด้านอย่างเท่าเทียมกัน ขึ้นอยู่กับประเด็นปัญหา (issue) ที่กำหนดระเบียบวาระ (agenda) อันนำไปสู่ผลประโยชน์แห่งชาติที่มีความแตกต่างกันในรายละเอียดในแต่ละยุคสมัย ที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในโลก ในอีกด้านหนึ่ง เหตุการณ์วันที่ ๑๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ ทำให้ระบบการเมืองเป็นประชาธิปไตย มีการเปิดกว้าง แม้ในช่วงแรกของรัฐบาลนายสัญญา ธรรมศักดิ์ จะยังคงให้ธรรมนูญการปกครองแผ่นดิน ฉบับ พ.ศ. ๒๕๐๒ ก็ตาม แต่การเป็นประชาธิปไตยภายหลังเหตุการณ์จนถึง การรัฐประหารของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน (วันที่ ๑๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๖ - วันที่ ๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๙) สะท้อนถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต นักศึกษา และ ประชาชน ในการมีส่วนร่วมทางการเมือง แม้ในด้านการต่างประเทศ ดังที่ปรากฏในวิกฤตการณ์มาลายาเกษ เป็นสำคัญ ที่บางส่วนต่อเนื่องมาก่อนเหตุการณ์ ดังเช่น การประท้วงต่อต้านสินค้าญี่ปุ่น อันเป็นผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับประเทศมหาอำนาจที่เกี่ยวข้องเป็นสำคัญ เหตุการณ์วันที่ ๑๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ จึงนับเป็นครั้งแรกของประวัติศาสตร์ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทย ที่มีต่างชาติเข้ามีส่วนร่วมในด้านการต่างประเทศในฐานะผู้กระทำการ (actor) ที่สำคัญ และความเปลี่ยนแปลงที่ถือกำเนิดขึ้น ส่วนหนึ่งมีผลต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน